

Härryda kommun
Charlotte Lundberg
435 80 Mölnlycke

Översiktsplan för Härryda kommun, ÖP2012, fördjupning av Landvetter södra och MKB

SAMRÅDSHANDLING

Synpunkter från miljöpartiet de gröna i Härryda. 2020-06-17.(erhållit förlängd svarstid av kommunen till 2020-06-26)

Nedan redovisas miljöpartiets sammanfattning av våra synpunkter avseende fördjupad översiktsplan och MKB. Sid 1-2.

Miljöpartiet i Härryda vill framförallt lyfta följande frågor och synpunkter:

- **Den centrala utgångspunkten bygger på felaktigt antagande.**

Hela den fördjupade översiktsplanen för Landvetter Södra, en stad som planeras för minst 25 000 invånare, baseras på antagandet om en centralt placerad järnvägsstation i området. I samrådshandlingarna anges att ett stationsläge ger ett strategiskt läge och att planeringen för en ny järnväg mellan Göteborg och Borås *kan* innebära en station i Landvetter Södra. Trafikverket har i ett ställningstagande nu definitivt klargjort att det inte blir någon station i Landvetter Södra längs den nya järnvägen. Västra Götalandsregionen som ansvarar för kollektivtrafiken i regionen har ställt sig bakom detta och förordar istället en utbyggnad av Kust-till-kustbanan. Även Göteborgs Stad har i sitt yttrande angett att endast stationer i Mölndal respektive Landvetter Flygplats kommer att accepteras.

- **Genomgående saknas hur Agenda 2030 är kopplat till de nationella miljömålen.**

- **Ingen artskyddsinventering är redovisad**

Genomförda naturinventeringar och artinventeringar av kommunen skiljer sig från Naturinventeringar från Naturskyddsföreningen och Göteborgs Ornitologiska Förening. I referenslistan saknas naturinventeringar som gjorts av Naturskyddsföreningen och Göteborgs Ornitologiska Förening.

- **Hållbarhetsbegreppet avseende ekonomiska, sociala och ekologiska frågor saknas.**

Flertal kartor är refuserade och många beskriver inte nuläget.

Natur och grönkilar samt gröna stråk stämmer inte överens med redovisade referenser i miljökonsekvensbeskrivningen.

- **Ekosystemtjänster försvinner och en stor kolsänka försvinner.**
- **Stor påverkan på den biologiska mångfalden.**
- **Framtida klimatpåverkan är inte redovisad.**

- **Befintlig topografi är inte beskriven.**

Området är mycket kuperat och skulle medföra mycket stora ingrepp i naturen för att göra den möjlig att bebygga.

- **Hela området är inte inventerat avseende fornlämningar.**

- **Buller och trafik: saknar redovisning från påverkan från Landvetter Flygplats samt från bil och kollektivtrafik i det planerade området.**

Det saknas även en konsekvensanalys avseende biltrafik i området och dess konsekvenser på riksväg 40 och framtida nya väggår till Mölnlycke och Landvetter flygplats.

Specifika synpunkter på Översiktsplan för Härryda kommun, ÖP2012, fördjupning av Landvetter södra

Sammanfattning sid 4

Hela samrådshandlingen förutsätter ett stationsläge i Landvetter Södra.

Trafikverket har i ett ställningstagande nu definitivt klargjort att det inte blir någon station i Landvetter Södra längs den nya järnvägen mellan Göteborg och Borås. Västra Götalandsregionen som ansvarar för kollektivtrafiken i regionen har ställt sig bakom detta och förordar istället en utbyggnad av Kust-till-kustbanan.

Syfte

Inriktningsmål sid 17

Inriktningsmålen är allmänt hållna och det finns ingen koppling/hänvisning till Agenda 2030 och våra nationella miljömål. Hållbarhetsbegreppet avseende ekonomiska, sociala och ekologiska frågor lyser med sin frånvaro. På sid 18 illustrerar man sin vision med en bild på en betongstad där man blandar fordonstrafik/gång och cykeltrafik samt lekande barn utan hänsyn till gällande trafiklagar.

Planeringshorisont och befolkningstillväxt

Utgångspunkt för planeringen är att Landvetter Södra ska ha minst 25 tusen invånare med en järnvägsstation längs den nya stambanan Göteborg - Borås. På sid 19 illustrerar man det med att det blir stationer på den nya stambanan i Mölnlycke, Landvetter Södra och Bollebygd - Rävlanda. Dessa förutsättningar finns inte i det uppdrag som Trafikverket nu har.

Avgränsning, markanvändningskartan

Vilken karta? Avgränsning mot riksväg 40

Utvecklingsstrategier sid 21

På kartan saknas start- och landningsbanans utbredning. Man får fel uppfattning om hur nära det flygplatsen och dess kommande miljöpåverkan på Landvetter Södra. Järnvägskorridoren är illustrerad med inaktuella uppgifter.

Natur och grönkilar samt gröna stråk stämmer inte överens med redovisade referenser i miljökonsekvensbeskrivningen. Det finns ingen redovisad artsyddsinventering.

Bebyggelsestruktur, strategier sid 22

Det saknas en beskrivning av vad som avses med bebyggelsestruktur. Hur är kopplingen till Agenda 2030 och de nationella miljömålen?

Kartan på sid 23 återspeglar inte verkligheten utan är en retuscherad karta där viktiga miljöpåverkande verksamheter saknas. (start- och landningsbanan vid Landvetter flygplats saknas)

Infrastruktur sid 25

Hur är kopplingen till Agenda 2030 och våra nationella miljömål. Det saknas en beskrivning hur nuvarande biltrafik ska inkorporeras i Landvetter Södra. Koppling mellan målpunkter (trafikrörelser) går i västlig riktning rakt igenom natur och grönkilar

Grön och blå struktur sid 26

Hur är kopplingen mellan Agenda 2030 och våra nationella miljömål? Hur är kopplingen till de höga naturvärdena i området?

Exempel på felaktiga påståenden genom att man sker sken av en:

”Bebyggelse och trafikstruktur anpassas till befintliga stigar, natur och landskapsbild” men förslaget på bebyggelse och trafik innebär att befintliga stigar och den befintliga naturen och landskapsbilden förstörs.

De befintliga ekosystemtjänsterna är inte redovisade.

Man kan inte bygga stad i ett område med höga naturvärden och hög biologisk mångfald och samtidigt påstå att den biologiska mångfalden ska värnas. Dessutom anges i andra punkter att skydds- eller kompensationsåtgärder ska genomföras respektive att bebyggelsen ska prioriteras. Vilken biologisk mångfald har kommunen därmed värnat?

Mötesplatser och offentliga rum ska ges särskild omsorg av god gestaltning, grönska och trygghet. I illustration på sid 18 visar inte hur en god gestaltning, grönska och trygghet uppnås utan är en tydlig illustration av arkitektens vision eller tolkning - för att ”sälja in” projektet utifrån otydliga mål.

Utbyggnadsstrategi sid 28

Genomgående saknar vi redovisning av kopplingen mellan Agenda 2030 och våra nationella miljömål.

Kollektivtrafik, resecentrum och kommunal service behöver finnas tidigt för att boende och besökare ska kunna välja ett hållbart resesätt i vardagen. Enligt Trafikverket finns det inga planer på en station i Landvetter Södra i arbetet med nya stambanan.

Användning av mark och vattenområden sid 33

Hur är kopplingen till Agenda 2030 och våra nationella miljömål?

Det framgår inte av huvudmannaskap för allmän platsmark hur detta hanteras i etappen med nu utvalda exploitörer

Befintlig topografi är inte beskriven. Området är mycket kuperat och skulle medföra mycket stora ingrepp i naturen för att göra den byggbar.

Arkitektur och gestaltning. Vad menas med hållbara lösningar?

Teknisk infrastruktur. Vad menas med andra framtida förnyelsebara energikällor?

Hänsyn. Hur skall detta göras utan att förstöra den värdefulla naturen?

Skydd. En ny järnväg blir både en barriär, buller och vibrationer samt en risk. Det blir två barriärer i Landvetter.

Centrumbebyggelse vid stationsläget. Vi saknar en alternativ redovisning utifrån att det inte blir ett stationsläge i Landvetter Södra.

Natur och gröna kilar är inte kopplad till de höga naturvärdena i området. Analys saknas.

Riksintresse kommunikationer, trafikflödena vid trafikplatserna kommer att överstiga kapaciteten. Sid 40

Utredning pågår om ny järnvägskorridor och vi saknar hänvisning till Trafikverkets nya uppdrag och att kommunen har tagit del av Trafikverkets samråd.

Strandskydd sid 42

Den föreslagna byggnationen kräver ett upphävande av strandskydd.

Bostadsbyggande sid 42

Kommunens bedömning är att bebyggelseutveckling väger tyngre än värdefulla naturområden, en denna bedömning baseras på en järnvägsstation för att uppnå ett hållbart resande.

Kulturmiljö 43

Kulturmiljö, kommunen anser att byggande av en ny stad går före att bevara fornlämningar? Hela området inte undersökt?

Naturvärden sid 43

Naturvärden och friluftsliv, Vid avvägning mellan intressen att bevara naturen i sitt ursprungliga skick och möjligheter att bygga en ny stad anser kommunen att naturvärdena inte behöver påverkas negativt av utvecklingen av Landvetter södra utan kan beaktas och integreras i området. Hur ska det göras?

Skyddade arter sid 44

”Skyddade arter, Inom området för Landvetter södra har ett flertal arter identifierats som omfattas av skydd enligt artskyddsförordningen. Flertalet av arterna bedömdes i den pågående artskyddsutredningen vara sådana skyddsvärda arter som kan komma att påverkas av planförslaget”

Artskyddsutredningen för Landvetter södra är fortfarande inte redovisad när denna handling skickas ut på samråd.

Det betyder att kommunen inte har tagit ställning till hur en planerad utbyggnad av Landvetter södra kan komma att påverka de skyddade arterna i området. Grundprincipen är att i första hand undvika att utvecklingen medför negativ påverkan på de skyddade arterna och deras livsmiljö och i andra hand att den negativa påverkan minimeras genom att skydds- eller kompensationsåtgärder genomförs.

Förutsättningar sid 45

Hela kapitlet förutsättningar borde vara tidigt i dokumentet och man skall såklart förhålla sig till dessa förutsättningar i utvecklingsstrategi och i användning av mark- och vattenområden.

Energi och klimatplanen från 2015 är inte aktuell eftersom den grundar sig på material från 2009.

Klimatanalys saknas.

Påverkan kolsänkor, koldioxid analys, påverkan på miljölagen?

Konsekvenser

Texten nedan beskriver tydligt konsekvenserna. Har detta inte varit utgångspunkt för den fördjupade översiktsplanen?

”Planförslaget innebär stor påverkan på naturmiljön. Området är stort och idag nästan helt oexploaterat samt hyser höga naturvärden. De miljöeffekter som planförslaget medför innebär negativa konsekvenser för den biologiska mångfalden inom området samt en risk att

viktiga ekosystemtjänster försvinner/minskar. Naturmiljön är även viktiga bo- och födoplatser för skyddade arter”

Miljökonsekvensbeskrivning, Fördjupad översiktsplan, Landvetter södra.

Specifika synpunkter på MKB

Sammanfattning sid 2

Nollalternativet beskriver en sannolik utveckling av Landvetter med 1,5%. I Landvetter bor 7932 personer. Med en befolkningsökning på 1,5% ger det en tillväxt på ca 120 personer per år vilket på 20 års sikt ger en ökning med totalt 2500 invånare - att jämföra med de *minst* 25 000 invånare det planeras för i Landvetter Södra. Skillnaden är också att en tillväxt i nuvarande Landvetter inte alls skulle beröra området i den fördjupade översiktsplanen för Landvetter Södra.

I texten står det att området är oexploaterat men glömmer att beskriva att det är ett område med höga naturvärden.

Det står också att ett **stationsläge** ger ett strategiskt läge för den tänkta staden och att planeringen för en ny järnväg mellan Göteborg och Borås *kan* innebära en station i Landvetter Södra. Trafikverket har i ett ställningstagande nu definitivt klargjort att det inte blir någon station i Landvetter Södra längs den nya järnvägen. Västra Götalandsregionen som ansvarar för kollektivtrafiken i regionen har ställt sig bakom detta och förordar istället en utbyggnad av Kust-till-kustbanan som ger ett möjligt stopp i nuvarande Landvetter.

Artskyddet för det aktuella planområdet är under utredning varav osäkerheter kring konsekvenser och lämpliga åtgärder förekommer. Att artskyddsinventeringen inte är redovisad i samrådshandlingarna är mycket anmärkningsvärt och gör att samrådshandlingen inte kan anses vara komplett och underlaget inte uppfyller kravet på ett fullgott underlag.

Miljö kvalitetsnormer

MKN för buller och vatten ska utredas i detaljplaneskedet. Det är märkligt att närheten till Landvetter flygplats inte är tydligt i handlingarna. Start och landningsbanan finns inte med på redovisade kartor

Miljö kvalitetsmål

Den stora negativa påverkan på klimatet, skyddade arter och naturmiljö skall tydligen kompenseras med en vision om en hållbar stad. Först ska man förstöra naturen, den biologiska mångfalden och skogens och markens kolsänka för att sedan bygga en ny stad. Vilken miljö kvalitet kommer man att uppnå?

2. Bakgrund och syfte

Området Landvetter Södra pekades ut i Härryda kommuns översiktsplan 2012 som ett potentiellt område utvecklingsområde. Länsstyrelsen skrev redan 2012 att ” storskalig exploatering i direkt anslutning till känsliga områden, så som föreslagits vid Södra Landvetter, anser Länsstyrelsen är olämpligt”

I figur 2.1 redovisas dragningen för den nya järnvägen. Det är en gammal karta som inte visar Trafikverkets nuvarande uppdrag och planer

3. Fördjupad översiktsplan Landvetter Södra

Inriktningssmålen för Landvetter Södra redovisas. Det är märkligt att man i miljökonsekvensbeskrivningen inte gör någon analys av hur inriktningssmålen påverkar miljökonsekvenserna i den framtida staden. Det är en total avsaknad av vilken miljöpåverkan de 25 tusen invånarna och den stadsmiljö som planeras kommer att medföra.

3.2 Trafik

Fig 3.2 redovisar huvudstråk för kollektivtrafik och gång och cykel. Och är en äldre karta och visar inte vad som gäller för hela området. Huvudvägnätet redovisas i förklaringen men figurtexten saknas det. Det verkar som man vill dölja att det blir biltrafik i området. Högst anmärkningsvärt.

Det saknas en bedömning av biltrafikens påverkan på riksväg 40 och nya vägar till Mölnlycke och Landvetter Airport.

Det anges att Landvetter City Airport skall växa med 350 %. Under nu rådande omständigheter är det mycket tveksamt att Landvetter Airport City får den utbyggnad som det spekuleras i.

3.4 Samrådsprocess

Vid samråd med Länsstyrelsen framkom: Konsekvenser för naturvärden behöver specificeras, särskilt konsekvenser för strandskydd, artskydd och framtida utökning av Yxsjöns naturreservat.

Vi saknar denna sammanställning.

Länsstyrelsen anser att även ett alternativ utan station behöver utredas. Planförslaget behöver motiveras, varför platsen är lämplig och varför samlad utbyggnad är fördelaktig framför utbyggnad som är spridd över olika delar och i utkanten av befintligt samhälle.

Vi saknar även denna sammanställning.

5. Avgränsning

Den geografiska avgränsningen är begränsad till den oexploaterade delen (orörd natur) men i FÖP:en och i miljökonsekvensbeskrivningen redovisas att den planerade utbyggnaden stäcker sig längre, med bland annat vägar både till Mölnlycke, nuvarande Landvetter, Landvetter City Airport och riksväg 40.

Vi saknar en beskrivning och analys av hur Landvetter Södras utbyggnad påverkar *hela* kommunen.

6 Alternativ till planförslaget

Nollalternativet är att den befintliga naturen i området Landvetter Södra lämnas orörd och att utbyggnad sker i det befintliga Landvetter med ca 1,5%, vilket medför en expansion under 20 år på totalt 2500 personer jämfört med de dryga 25 000 personerna det planeras för i Landvetter Södra.

7. Effekter och konsekvenser sid 24

Sammanfattande konsekvensbedömning (i MKB):

”Beaktat ovan bedöms påverkan på riksintresse totalt sett som obetydlig jämfört med nollalternativet. Påverkan är begränsad till lokal och regional omfattning.”

”Total påverkan på skyddade områden bedöms som liten negativ, då flera skyddade områden kan komma att beröras av planen. Vid lämpliga hänsynstaganden bör påverkan kunna begränsas”.

Hur har man kommit fram till denna konsekvensbeskrivning?

7.2 Luftmiljö

Utsläppen från Landvetter flygplats är inte redovisad

7.3 Buller

”Landvetter södra ligger inom influensområde för Landvetter flygplats vilket gör att flygbuller kommer att påverka området. Planförslaget bedöms medföra att fler personer blir utsatta för flygbuller, även om det är inom riktvärden” Denna konsekvens är inte redovisas på någon karta.

Även i figur 7.6 saknas en redovisning av nya vägar och dess buller-utbredning.

7.4 Risker

Riskområden för översvämning är redovisad. Hur har man tagit hänsyn till detta i klimatanalysen? Är hundraårsregn inräknad?

7.10 Naturmiljö

I texten står det:

”Det relativt orörda området och dess naturliga vattenståndsdynamik med många och täta sjöar är viktiga faktorer för områdets naturvärden. Här finns viktiga ekologiska samband mellan myrmarker, småvattendrag och sumpskogar (Härryda kommun, 2012a). Skogen är även en viktig kolsänka, vilket innebär att den binder koldioxid från atmosfären och fungerar som en klimatregerande ekosystemtjänst.”

”Beaktat ovan samt områdets omfattning är den sammantagna bedömningen att konsekvenserna av det liggande planförslaget riskerar att medföra stora negativa konsekvenser för naturmiljön, jämfört med nollalternativet. Konsekvenserna är i huvudsak lokala men kan även bli måttligt negativa på regional nivå.”

På vilket sätt medför inte en ”hållbar exploatering” en stor negativ konsekvens för naturmiljön?

Artskyddsinventering skulle vara redovisad i april 2020, men den är fortfarande inte redovisad. Med skyddade arter avses arter som är skyddade med stöd av olika nationella och internationella lagar. De borde därmed ha en stor betydelse i det fördjupade översiktsplanarbetet likväl som i de synpunkter som ska lämnas in vid ett samråd.

Sammanfattande konsekvensbedömning i MKB:

”Beaktat ovan bedöms risk för påverkan på artskydd som stor negativ jämfört med nollalternativet. Påverkan bedöms som både lokal och regional. ”

Det är märkligt att artskyddsinventeringen inte finns med som underlag i samrådshandlingen då man bedömer att artskyddet har en stor påverkan både lokalt och regionalt.

7.11 Skogsbruk

Ekosystemtjänster försvinner och vi tar bort en stor kolsänka. Stor påverkan på den biologiska mångfalden. Framtida klimatpåverkan är inte redovisad

7.13 Kulturmiljö

”Risken för att påträffa okända fornlämningar under vidare utredningar och byggskede bör enligt den arkeologiska förstudien för Landvetter södra (Västarvet, 2019) betraktas som hög”

Det finns många fler fornlämningar i området som inte är redovisade

7.14 Rekreation och landskapsbild

Sammanfattande konsekvensbedömning i MKB:

”Beaktat ovan bedöms påverkan på landskapsbilden totalt sett som måttligt negativ jämfört med nollalternativet. Påverkan är begränsad till lokal omfattning. Möjlighet finns även till att få en liten positiv påverkan för rekreation till följd av att fler människor kan ta del av naturnära rekreationer”

Hur kan man komma fram till att landskapsbilden påverkas måttligt negativ när man bygger en ny stad?

7.15 Energi och klimat

Sammanfattande konsekvensbedömning i MKB:

”Beaktat ovan bedöms påverkan på energi och klimat totalt sett som liten negativ i anslutning till byggskedet, jämfört med nollalternativet. För efterföljande skeden kommer påverkan vara obetydlig. Påverkan finns på lokal, regional och nationell nivå”

Nollalternativet var ju att bygga ut nuvarande Landvetter, det måste ha mindre påverkan än att bygga en ny stad för 25 000 invånare och att skövla en befintlig skog

Man skriver ” I planering kan placering och orientering av byggnader hjälpa till med aktivt och passivt tillvaratagande av sol- och andra förnybara energikällor. Vilka andra förnybara energikällor har man tänkt sig är det vattenkraft eller vindkraft?

10 Miljö kvalitetsmål

Vid jämförelse med Nationella miljömål så jämför man med ett noll alternativ som är att göra en begränsad utbyggnad av nuvarande Landvetter.

Här jämför en stad med 25 000 invånare mot en utbyggnad av nuvarande Landvetter med 2500 invånare

11.2 Samlad bedömning

Då naturvärden och artskydd bedöms som område med potentiellt betydande påverkan är det viktigt att notera att artskyddsutredningen för planområdet inte var komplett vid detta dokumentets framtagande. Det innebär att det kan tillkomma ytterligare skyddsvärda arter som i dagsläget inte är kända samt behov av ytterligare skyddsåtgärder.

Det finns tidigare utredningar från Naturskyddsföreningen som stöder att det finns rödlistade arter i hela området och att kommunens tidigare inventering om hänsynsnivåer inte stämmer.

Referenser

Följande dokument finns inte med i referensförteckning och har antagligen inte tagits hänsyn av konsulten vid framtagande av MKB

- Inventering av tjäderlekplatser i Härryda, Mölndal och Partille kommuner 2011-2014
- Yxsjöområdet miljövärden i ett landskapsperspektiv
- exploateringar, konflikter och lösningar. Genomförd av BioDivers.

Miljöpartiet de gröna i Härryda

2020-06-26

Roland Jonsson

Marie Strid